



4. Омеляненко, К. А. "Значення класичного танцю у розвитку сучасної хореографії." 2023, 15 – 18 с.
5. Путіліна, Т. М. "Сучасні методи в методиці викладання класичного танцю." 2017, 190 – 194 с.
6. Рева Я.К. Класичний танець як один із основних компонентів хореографічної освіти [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/3915/1/Reva1.pdf>
7. Сивоконь, Ю. М. «Теоретичні аспекти сучасного викладання класичного танцю у вищих навчальних педагогічних закладах» *Наукові записки. Педагогічні науки*, 2021, 201-205 с.
8. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю. Київ, 2005, 268 с.
9. Шилова Л. М., Семенова Н. М., «Класичний танець та методика його викладання», 2020, 75 с.

Ковалевський Є.М.

здобувач ІV курсу кафедри музичного та хореографічного мистецтва ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»

Науковий керівник: Пак І.О.

Заслужений працівник культури України, доцент за наказом кафедри музичного та хореографічного мистецтва ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»

ХОРЕОГРАФІЧНА КАРТИНА ЗА МОТИВАМИ ПОВІСТІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ «ТАРАС БУЛЬБА»

Тарас Бульба, шедевр Миколи Гоголя, залишається однією з найвизначніших творів української літератури. Сюжет цієї повісті, вперше опублікованої у 1835 році у збірці "Миргород" [4], розгортається на тлі подій першої половини 17 століття, коли українські запорозькі козаки воювали проти поляків. Головний герой, козацький полковник Тарас Бульба, став символом національного героїзму та відданості ідеї визволення.

Щодо походження образу Тараса Бульби, існують різні теорії. Зокрема, одна з них вказує на те, що Гоголь міг брати натхнення зі свого предку, полковника Війська Запорозького Низового Остапа Гоголя, чия сім'я мала своїх героїв і трагедії в історії війська. Інша теорія стверджує, що образ Тараса Бульби може бути вдосконаленою версією реального козацького



отамана Охріма Макухи, який був причетний до подій свого часу. І ще одна теорія зазначає, що Гоголь міг надихатися не окремими особистостями, а складними реаліями та народним епосом, де козацькі герої відображали боротьбу за волю та незалежність.

Незалежно від того, на що саме було спрямовано увагу Гоголя під час створення образу Тараса Бульби, цей персонаж став втіленням сили, вольовитості та патріотизму українського народу. Його пригоди і боротьба стали невід'ємною частиною культурної спадщини України та надихали покоління читачів на боротьбу за свободу та гідність. Таким чином, "Тарас Бульба" залишається важливим твором не лише для літератури, а й для формування ідентичності та національного самосвідомості.

Історія "Тараса Бульби" Миколи Гоголя виявилася не лише суттєвою в літературному світі, але й стала об'єктом численних театральних та музичних інтерпретацій. Лише в українському театральному середовищі можна відзначити понад двадцять різних інсценівок цієї видатної повісті. І якщо додати сюди музичні твори, то їх кількість значно зростає.

Українське театральне життя XIX-XX століть відзначалося значним впливом творів Миколи Гоголя, зокрема його ранніх повістей. Після успіху "Вечорів на хуторі біля Диканьки" на сцені найчастіше поставляли повість "Тарас Бульба". Ця інсценізація здобула популярність у багатьох театральних трупах XIX - початку XX століття, оскільки вона відповідала смакам та інтересам глядачів.

Волелюбний дух козацтва, що проймає повість, знайшов відгук серед української публіки, адже він відображав історичні та культурні традиції України. Проте, слід відзначити, що тема сценічної інтерпретації твору Миколи Гоголя майже не була об'єктом досліджень у літературознавстві та театральній критиці. Це може свідчити про необхідність більш глибокого аналізу та осмислення творчості Гоголя в контексті театального мистецтва.

Серед театральних адаптацій варто згадати п'єси М. Старицького та К. Ванченка-Писанецького, які вдало передали атмосферу та героїку твору Гоголя. Однак особливим внеском у театральну сцену стала драма "Тарас Бульба" відомого українського актора, антрепренера і драматурга Григорія Ашкаренка. Ця п'єса, складена у 5 дій і 8 картинах, мала значний успіх та була виставлена на сцені під такою ж назвою, під якою вона з'явилася у рукописному вигляді в Кременчуці. На жаль, цензура наклала на п'єсу заборону 24.XI.1887 р. і все ж п'єса пробивалася через цензурні заборони [1].

У XX ст. переробки повісті Гоголя "Тарас Бульба" здійснили драматурги І. Барабаш (1963, трагедія на 4 дії, 8 картин з прологом), Леонід



Тома та Євген Головатюк (героїчна сага на дві дії). Всі вищевказані автори, використовуючи один і той же текст гоголівської повісті, по-своєму інтерпретували його, вносячи за потребою нові образи чи розширюючи другорядні, акцентуючи на сценічних моментах, які мали соціальне звучання до певного історичного часу [3].

Така широка популярність театральних інсценівок "Тараса Бульби" свідчить про глибоке вплив цього твору на українську культуру та національну ідентичність. Кожна інтерпретація дозволяла глядачеві знову пережити подвиги Тараса Бульби та запорозьких козаків у боротьбі за свободу та гідність, надихаючи на нові вчинки та відданість ідеалам.

Також, твір автора переплітається з мистецтвом хореографії, серед яскравих прикладів поставлених танцювальних соло за літературним першоджерелом є варіація Остапа із хореографічної вистави «Тарас Бульба». Основний акцент даного соло був побудований на технічних кроках, чітких позиціях рук та стрибкових комбінаціях в характері українського танцю, що з точністю передало образ позитивного персонажа твору Миколи Гоголя [2]; варіація Андрія з опери "Тарас Бульба", хореографія Р. Захарова, постановником якої являється Л. Маркевич.

Саме після аналізу роботи дослідників, вплинули на створення хореографічної картини за мотивами повісті Миколи Гоголя «Тарас Бульба», аби в цей нелегкий для України час, могли поринути і згадати, що ми є сильним та непереможним народом, про те що ворог інший, але треба боротися за свою свободу. Ці аспекти закладені в розробку творчого проєкту.

Отже, можна зазначити, що історія "Тараса Бульби" Миколи Гоголя стала не лише важливим твором української літератури, але й об'єктом численних театральних та музичних інтерпретацій. Її вплив на українську культуру та національну ідентичність був надзвичайно суттєвим. Театральні інсценівки та музичні адаптації "Тараса Бульби" прославляли подвиги українського народу та його боротьбу за свободу та гідність. Ці інтерпретації надихали глядачів на нові вчинки та відданість ідеалам. Також, варто відзначити важливість глибокого аналізу творчості Гоголя в контексті театального мистецтва, оскільки це може сприяти кращому розумінню історії та культурного значення його творів. В цілому, історія "Тараса Бульби" продовжує залишати свій слід в українській культурі як важливий символ національної гордості і відродження.



Список використаних джерел

1. Гоголь Н. В. Полное собрание сочинений : в 14 т. - Н. В. Гоголь: Изд. АН СССР, 1937. - Т. 2.
2. Наталія Шутяк, Софія Маркевич. Сучасне хореографічне мистецтво: підґрунтя, тенденції, перспективи розвитку. Навчально-методичний посібник. Частина III, 2020 рік.
3. Самойленко Г. В. Переробки повісті М. Гоголя "Тарас Бульба" для української сцени. Г. В. Самойленко. Література та культура Полісся. Вип. 82. Серія "Філологічні науки". - № 6. - Ніжин, 2016. - С. 55-64 ;
4. Самойленко Г. В. Переробки повісті М. Гоголя "Тарас Бульба" в контексті українського національного руху другої пол. XIX ст.: лібрето опери П. Сокальського "Осада Дубно". Г. В. Самойленко. Література та культура Полісся. Вип. 86. Серія "Філологічні науки". - № 8. - Ніжин, 2017. - С. 13-62;
5. Самойленко Г. В. Українська кінематографічна гоголіана. Г. В. Самойленко. Література та культура Полісся. - Вип. 87. - Серія "Історичні науки". - № 7. - Ніжин, 2017.-С. 233-240.
6. [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%81_%D0%91%D1%83%D0%BB%D1%8C%D0%B1%D0%B0_\(%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%81_%D0%91%D1%83%D0%BB%D1%8C%D0%B1%D0%B0_(%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C))

Колногузенко Б.М.

професор кафедри народної хореографії
Харківської державної академії культури, професор,
академік УАН, Народний артист України

Лісневський В.П.

провідний концертмейстер кафедри народної хореографії
Харківської державної академії культури

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ

Кожен вид мистецтва відбиває всі прояви життя в притаманній йому формі. Якщо суттєва ознака літератури – слово, музики – звук, живопису – колір, то мистецтво хореографії надає безмежні можливості для пластичного відображення людських почуттів, переживань, образів, характеру цілого народу.

Хореографічне виховання людини слід починати з дитинства за допомогою систематичних уроків. Проте дуже важливо, щоб цією роботою